

PILIPO

CARTA PAULOBA ʙAÐA DJABARĀ PILIPO PURUÐEBEMA ITEA

Poa 61are Pauloba nañ cartada ʙasia. Romane preso ʙaside ʙasica ʙaa (Hecho 28:16-31). Pilipo 1:13de mañra ebuda ʙaa.

Hecho 16:6-40de ʙá ʙaa Paulo nañrā Pilipo puruḁaa wānanebemada. Mañ puru dajada Pauloba ḁcaḁa wērārāda unupeḁa Jesucritodebemada jaradiasia. Wērā Lidia abadaba nañrā ijāsia. Idji dede Paulora, idji ume nīna sida panasidaa. Djabarāda ara mañ dede dji jare panasidaca ʙaa.

Paulo preso ʙaside djabarā Pilipo puruḁebemaba idjia paratada diabuesidaa. Ḃdjia diapedadara djaba Epaproditoba edesia. Pauloba nañ cartara ʙasia ḁdjirāa bia ʙaḁa ai carea. Nañrā Ḃcōrēa bia bedeasia (1:1-11). Mañare ḁdjirāa nēʙarasia idji sāwā ʙḁdebemada. Pauloba crīcha ʙasia dārāēne preso ʙḁdebemada bia ēḁraida (1:12-26). Mañare ʙasia Crito quīrāca nīʙaḁamārēa (1:27ḁeba aʙa 2:18ḁaa). Mañare ʙasia Epaproditoda isabe jēda diabueida idjaba Timoteoba jaradia ʙamārēa diabueida (2:19-30). Mañare ʙasia ḁi jaradia ʙea carea quīrācuitaḁamārēa (3:1neba aʙa 4:1naa). Pauloba jīrūare ʙḁḁara 4:2-23de ʙá ʙaa.

Pauloba nañ cartade nañrā ʙaḁa

1 ¹ Māra Pauloa. Timoteora mñ ume ʙaa. Daira Jesucrito nezocaa. Māa nañ cartara djabarā Pilipo puruḁebemārā itea ʙaʙarāa: djabarā wagabadarā, djabarā carebabadarā, jūma Ḃcōrē ēberārā Jesucrito ume ʙearā itea.^a ² Daiba quīrīā panla dadjirā Zeza Ḃcōrēba, dadjirā Boro Jesucrito biḁa ḁdji biḁeba bārāra careba pananida idjaba ḁdji necai ʙai sida dia pananida.

a 1:1. *Djabarā wagabadarā.* Cāpūrīā bedeade “pastores” o “ancianos” abadaa. *Djabarā carebabadarā.* Cāpūrīā bedeade “diaconos” abadaa.

Pauloba djabarā carea Ācōrēa iwīdida

³Māa bārā quīrānebabarāza Ācōrēa bia bāda abaria. ⁴⁻⁵Ācōrēa iwīdibabarāza māa bārā carea bāsrida iwīdibaria, bārāba idji bedea ijāsida ewarideba ātaa bedea bia Critodebemada mā careba jaradia panā bēra. ⁶Māa naālgāda wārāda cawa bāa: Ācōrēba bārā sođe traju bia jawa ođara biara o wāya aba Jesucrito zebārādaa. Maāne idjia bārāra jūma biya o erobaya. ⁷Bia bāa māa jūma bārānebemada māwā crīcha baida, bārāra bio quīrīā bā bēra. Mā preso bāde wa bedea bia Critodebemada wārā arada cawabi bāde Ācōrēba idji biadeba bārāra mā sida careba bāa idji bedea jaradia pananamārēā. ⁸Ācōrēba cawa bāa māa Jesucrito quīrīā waiabadeba jūma bārāra bio quīrīā bāda.

⁹Māa Ācōrēa iwīdi bāa bārāra biara dji quīrīā beadamārēā, idjida biara cawadamārēā idjaba sāwā nībadida panāda cawadamārēā. ¹⁰Māwā bārāba bio cawādia cārēda biara bāda idjaba Crito zebārāde idji quīrāpita cadjirua neē beadia, biē jarai sida neē beadia. ¹¹Māa iwīdi bāa bārāra Jesucritodeba ne jūmane jipa beadamārēā, ēberārāba Ācōrēra dji dromaara bāda adamārēā idjaba idjā bia beadamārēā.

Ne jūmane Paulora Crito carea bāa

¹²Djabarā, māa bārāa cawabi quīrīā bāa mā preso bāra cadjiruaēda, ātebarā careba bāa ēberārāba bedea bia Critodebemada ijānamārēā.

¹³Romanebema boro de wagabada sordaorāba, dewararā bida cawa panāa mārā Crito carea preso bāda. ¹⁴Maā carea zocārā djabarāba dadjirā Boro Jesudeba biara Ācōrē bedeara ne wayaa neē jara nīnaa.

¹⁵Wārāda ācārā mā ume biē panā bēra Critodebemada jara nīnaa mā cāyābara cawaara panāana aēi carea. Baribarā ācārāba crīcha biadeba jara nīnaa. ¹⁶⁻¹⁷Maālgārāba quīrīāneba māwā obadaa. Cawa panāa Ācōrēba mārā nama bāsida bedea bia Critodebemada wārā arada cawabimārēā. Baribarā ācārāba idjidebemada jara nīnaa cawaara beada crīcha panā bēra. Crīcha biadeba māwā odacaa. Ādjirāba crīcha panāa maālgādeba mā nama preso bāra wetara sopuabidida. ¹⁸Baribarā ŷmaāda sāwāi? Crīcha biadeba wa crīcha biē panāneba jara nīnabarā, Critodebemada jara panāa. Maā carea mārā bāsrida bāa.

Idjaba bāsrida bāya. ¹⁹Bārāba Ācōrēa iwīdi panā bēra idjaba Jesucritoba diada Jaureba careba bā bēra māa cawa bāa mārā namaaba bia ēdrāida. ²⁰Crito carea mārā ni maārī bida pera quīrīāē bāa, ātebarā idjidebemada bedei carea sozarra bā quīrīā bāa. Māwā māa jūmarāa Critora dji dromaara bāda cawabiya ewariza o bābari quīrāca. Zocai beibarā wa beadibarā, māa quīrīā bāa jūmarāba māneba cawādida Critora dji dromaara bāda. ²¹Māmaarā zocai bāde ababe Crito carea baida bāa, baribarā beubarā biara bāya. ²²Mā zocai bāde Critodebemada poya jaradia bāya. Maā carea māa

adua ɛla sãwã quĩrĩã ɛlda, zocai ɛaida wa beuida. ²³Zarea ɛla jaraida maã umébeamarã sãlɣlda biara ɛlda. Mãmaarã biara ɛla beuida Crito ume ɛai carea. ²⁴Baribɛlɛl bārã carea biara ɛla m̃lra zocai ɛaida. ²⁵Maã bēřã cawa ɛla bārã carebai carea m̃lra waɗibida zocai ɛaida idjaba waya bārã ume ābaa ɛaida. Māwã bārāba Critora biara ijã panɛneba ɛsrida panania. ²⁶Jesucritoba m̃lra wayacusa bārāmaa edebɛlɛde bārāra idji carea biara ɛsridadapeɗa bia jaradía.

²⁷Jipa nĩbadadua beɗea bia Critoɗebemaba jara ɛl quĩrāca. Māwāra m̃la bārāda acɛde wāibɛlɛl, wa bārã ume ɛléne bārānebemada ũrĩbɛlɛl, cawaya bārāba abari crĩchadeba ābaa bio ijã panɛda idjaba ābaa bio traja panɛda maã beɗea biada cawabidi carea. ²⁸Bārã ume dji quĩrūra ni maārĩ bida wayarānadua. Małba cawabiya Ācōrēba ādjirāra bié ɛlida, baribɛlɛl bārāra ēdra ɛlida. Małɣlra Ācōrēba jūma o ɛla. ²⁹Ācōrēba bārāra edaé basía ababe Crito ijã pananamārēā, ātebɛlɛl edasia Crito carea bia mĩgaɗamārēā. ³⁰Bārāba unusidaa m̃lra bia mĩga ɛlda idjaba idi ũrĩ panla waɗibida mĩga ɛlda.^b Ara maã quĩrāca bārã sida bia mĩga panla.

Ācōrēba Crito jūmarā cāyābara dji dromaara ɛlda

2 ¹⁻²Critoba bārã crĩchara careba ɛl bēřã, idji quĩrĩāba bārã sora biabi ɛl bēřã, Ācōrē Jaurera bārã ume ɛl bēřã, idjia bārāra quĩrĩā ɛl bēřã, idjaba quĩrã djuburia ɛl bēřã m̃lra nāwã bio ɛsridabidadua: abari crĩchada eroɗadadua, dji quĩrĩā pananadua, idjaba abari crĩchadeba jūma oɗadua. ³Djārã cāyābara biara ɛada crĩcha panɛneba ni cārē sida orānadua. Idjaba orānadua ababe bādji iteabɛlɛl bia ɛaɗi carea. Ātebɛlɛl crĩchadadua dewararāda bārã cāyābara biara ɛada. ⁴Ara bādjiɛa bia ɛaɗi carea jarɛrānadua, ātebɛlɛl jarɛɗadua djārã sida bia ɛaɗamārēā. ⁵Jesucritoba crĩcha ɛada quĩrāca crĩchadadua:

⁶Idjira Ācōrēmĩna Ācōrēca ɛaida crĩchaca basía.

⁷Ātebɛlɛl idji baɗada idu ɛasia nezoca bai carea. Małbe dadjirã quĩrāca nał djarade ɛesia.

⁸Małbe eɗaara ɛesia. Ācōrēba beuida ɛlaɗa aside idjia ijã osia. Crude bia mĩga beuimĩna ijã osia.

⁹Mał carea bajāne Ācōrēba idjira dji dromaara ɛasia. Idjira jūmarā Boroda ɛasia.^c

¹⁰Māwã jūma bajāne ɛeara, nał ējūāne ɛeara, beuɗarã panabadama ɛearã sida Jesu quĩrāpita chĩrāborode cobeɗia.

¹¹Małne jūmarāba ebuɗa jaradía Jesucritora jūmarā Boroda idjaba jūmarāda dadjirã Zeza Ācōrēba bia beɗeɗia.

b 1:30. Hecho 16:11-40. **c 2:9.** Griego beɗeade nāwã ɛl ɛla: “Ācōrēba idjia dji dromaara ɛl trāda diasia.”

Djabarā nañ ejũāne sãwã beadida panla

¹²Mã djabarã, mã bārã ume ðaðaðeba ãtaa Ācõrẽ bedeara ijã o panla. Idi mãra bārã ume ðlémĩna Ācõrẽ bio waya panlneba ijã o pananadua idjia bārãra ãdra edaða bẽrã. ¹³Ācõrẽbãrl ðãrãra careba ðla idjia quĩrĩã ðlara o pananamãrẽã idjaba mãwã o quĩrĩã ðeadamãrẽã.

¹⁴Idarradaẽne, caicayadaẽne jũma oðadua. ¹⁵Mãwã bārãra biẽ jaradi neẽ beadia idjaba jipa beadia. Ēberãrã bio cadjirua obada tãẽna panlmĩna cadjirua neẽ beadadua. Ācõrẽ warrarã bẽrã ãdjirã tãẽna chĩdau udjizua ðea quĩrãca panla. ¹⁶Bedea zocai ðaidebemada ãdjirã ebuda cawabi pananadua. Mãwã Crito zebãrlde mãra bārã carea ðalsriɖaya. Mañne mã cawaya mãdji quĩrĩãbe nĩbaẽ basida idjaba mãdji quĩrĩãbe trajãẽ basida. ¹⁷Dãrãẽne mãra Crito carea beadisicada. Mãwã uva ða Ācõrẽa wea diada quĩrãca ðaya. Idjaba bārãba Crito ijã panlra animarã Ācõrẽa babue diada quĩrãca ðla.^d Mañ carea mãra bārã ume bio ðalsriɖa ðla. ¹⁸Ara mañ quĩrãca bārã sida mã ume ãbaa ðalsriɖa beadida panla.

Timoteo idjaba Epaprodito

¹⁹Dadjirã Boro Jesuba quĩrĩāsira mãla Timoteoda isabe bārãmaa wãbiya. Mãwã idji wayacusa mãmaa zebãrlde mã sida ðalsriɖa ðaya bārã sãwã duanlɖa cawai bẽrã. ²⁰Nama mã ume idji quĩrãca ðla dewara neẽa. Idjia bārãra wãrãda careba quĩrĩã ðla. ²¹Jũmarãba ara ãdji bia beadida jãrlɖadaa Jesucritoba quĩrĩã ðl jãrlɖi cãyãbara. ²²Baribãrl bārãba cawa panla Timoteoba biada obarida. Warraba idji zeza carebabari quĩrãca idjia bedea bia Critoðebemada careba jaradia ðla. ²³Mã sãwã oðida cawasira Timoteora bārãmaa diabueida crĩcha ðla. ²⁴Baribãrl crĩcha ðla dadjirã Boroba mãra carebaida dãrãẽne mã sida bārãmaa wãmãrẽã.

²⁵Bārãba djaba Epaproditoda mã carebamãrẽã diabuesidaa. Idjia mã ume abarica Ācõrẽ bedeara jaradia ðla sordao djõ ðl quĩrãca. Nawena mãla idjira jẽda wãbiya. ²⁶Idjia bārãra wãrãda unu quĩrĩã ðla. Idjira bio sopua ðla, bārãba idji cacua biẽ ðla ãrĩsidade sopuasida bẽrã. ²⁷Wãrãda idjira cacua biẽ ðasia. Berara beusia. Baribãrl Ācõrẽba idjira quĩrã djuburiasia. Ababe idjida quĩrã djuburiaẽ basia, ãtebãrl mã sida quĩrã djuburiasia wetara sopuarãmãrẽã. ²⁸Mañ bẽrã mãla idjira isabe jẽda wãbi quĩrĩã ðla bārãba idji unublɖade wayacusa ðalsriɖadamãrẽã. Mãwã mãra bārã carea mãcua sopua ðaẽa. ²⁹Idjira bio ðalsriɖa edaðadua dadjirã Boro Jesucritode bẽrã. Idjida, djabarã idji quĩrãca ðea sida bia wayaðadua. ³⁰Critoba obi ðl carea idjira berara beusia. Bārãba jãmalɖa mã carea poya oðãẽ panlɖa idjia beui adua osia.

Aba Critodra êpênida panla

3 ¹Mañ awara djabarã, dadjirã Boro Jesudeba ðasrida ðeadaua. Mña nañga bedeara naëna ðadamina sêcaa abarida wayacusa ðai carea. Mãwã bãrãra cadjiruadebemada waga haya.

²Ëberãrã usa quĩrãca ðeadebemada quĩrãcuitaadaua ãdjia obadara bié ða bẽrã. ãdjia jaradiabadaa umaquĩrã cacuada wẽãgodida panlda ãcõrẽ ëberãrã ðeadi carea. ³Baribarla dadjirãdra dji wãrã wẽãgopedadarã.^e Dadjirãbãrã ãcõrẽ Jauredeba idjía bia bedeabadaa. Idjaba Jesucritoba dadjirã carea odara bia jarabadaa. Dadjia nañ djarade o panla carea ãcõrẽba jipa unuida crĩchadacaa. ⁴Mña nañ djarade bia oda carea mãwã crĩcha ðaida ðamina mãwã crĩchacaa. Wãrãda bariduaba idjia o ða carea ãcõrẽba jipa unuida crĩcha ðabãrã, idji cãyãbara mñabãrã biara mãwã crĩcha ðaida ða. ⁵Mñ topeðadacarea ocho ewari ðade mñra cacua wẽãgosidaa. Mñra israelerãnebemaa, Benjamiñneba yõnaa. Mñda, mñ djibarirã sida hebreorã araa. Pariseo bẽrã mña judiorã leyra quĩrãcuitaara iã obadjia. ⁶Mañ ley bio êpẽ ðada bẽrã Crito iã ðeara bié oi carea êpẽbadjia. Judiorã leyra jũma iã o ðada bẽrã ni abalba poya jaraðaca basía mñra jipaé ðada.

⁷Baribarla Critoda iã ða bẽrã ne jũma mña bia unu ðadara idira bia unucua. ⁸⁻⁹Wãrãda mñ Boro Jesucrito cawaida ne jũma cãyãbara biara ða. Mña crĩcha ðadara idji carea jũma igarasía. Jũma mañgara nejarra quĩrãca unusia Crito cawai carea idjaba idji ume ðai carea. Mña crĩchacaa ãcõrẽba Moisea diada leydeba mñra idji quĩrãpita jipa ðada. ãtebãrã cawa ða Crito iã ða carea ãcõrẽba mñra jipa unu ðada. ¹⁰Mña Critoda biara cawa quĩrĩã ða. Idjira ãcõrẽ ðlaðadeba ãrẽbasía. Mñra ara mañ ðlaðadeba idji ume nĩba quĩrĩã ða. Mañ bẽrã idji bia mĩgada quĩrãca mñra mĩga quĩrĩã ða, idjaba idji beuda quĩrãca beu quĩrĩã ða. ¹¹Mãwã quĩrĩã ða ãcõrẽba mñra ãrẽbabi bẽrã.

¹²Mña jaraé ða mñra abeda mãwã ðada. Idjaba jaraé ða mñra abeda jipa ðada. Baribarla mãwã ðai carea mñra nocoðaa wã Jesucritoba mñra mañ carea edada bẽrã. ¹³Djabarã, mña jaraé ða mñra wãrãda mãwã ðada baribarla mña nañda o ða: mña naëna o ðadara quĩrãdoapeða biara Crito quĩrãca ðai carea nocoðaa wã. ¹⁴Idji quĩrãca ðai carea nĩ, ãcõrẽba mñra mãwã ðamãrẽã Jesucritodeba trãna bẽrã.

¹⁵Jũma dadjirã Crito bio cawa ðeaba mañ quĩrãca crĩchadida panla. Bãrãba quĩrã awara crĩcha panlabãrã, sãwã crĩchadida panlda ãcõrẽba ebuda cawabiya. ¹⁶Baribarla dadjirãba cawapeðadara jũma iã odida panla.

¹⁷Djabarã, mñ quĩrãca ðeadaua. Bãrã tãena nĩbasidade daiba unubisidaa sãwã ðeada panlda. Djabarã mãwã ðeada êpẽ pananadua. ¹⁸Mña nañda

e 3:3. *Dji wãrã wẽãgopedadarã.* Mañ bedeaba jara ða dadjirãra ãcõrẽ puruda. Naëna israelerãba jũma ãdji umaquĩrã cacua wẽãgobadjidaa cawabidi carea ãdjirãra ãcõrẽ puruda.

ɓarima zocārā bārāa jarasia idjaba jīā ɓaba wayacusa jaraya: zocārā ēberārāba ādjia o pananeba unubibadaa Crito crude beudedebema bedeara quīrīānacada. ¹⁹Mañ bēra beubadae Ācōrēba ādjirāra jūma bié ɓaya. Ādji cacuaba quīrīā ɓadra ādji ācōrēa.^f Mīa pera o pananebemada bia bedeabadaa. Ababe nañ ējūānebemada crīchabadaa. ²⁰Baribara dadjirāra bajānebema. Dadjirā Ēdra Edabarira mamaɓa zeida jīā panla. Idjira dadjirā Boro Jesucrito. ²¹Idji zebarda dadjirā cacua beuida ɓara quīrā awara oya. Mañne idji cacua quīrāca bio biya ɓeya. Idji ɓɓadeba māwā oya. Mañ ɓɓadeba idjia ne jūmada poyaya.

4 ¹Mañ carea mñ djabarā, mñ jarada quīrāca dadjirā Boro Jesucritora bio ijā pananadua. Mñ bārāra bio quīrīā ɓa idjaba unu quīrīā ɓa. Bārā carea mñra bio ɓasrida ɓa. Bārāra mñ ɓasridaa.^g

Pauloba djabarāa obida

²Mñ djabawērā Evodiaa, djabawērā Sintiquea bida bede djuburiaya ibiadamārēa dadjirā Boro Jesucrito ume panl bēra. ³Djaba, mñ ume Ācōrē traju obari, mñ ɓa iwidiya mañ djabawērārā carebamārēa. Ādjida, Clementeda, waabemarā sida mñ ume bio trajasidaa bede bia Critodebemada cawabiɗi carea. Jūma ādjirā trāra Ācōrēba idji zocai ɓaɗebema cartade ɓa eroɓla.

⁴Dadjirā Boro Jesucrito ume panl bēra ewariza ɓasrida beadaɗua. Mñ wayacusa jaraya: ¡ɓasrida beadaɗua! ⁵Bārāra ēberā biada jūmarāa unubidaɗua. Dadjirā Boro Jesucrito zei ewarira caita ɓa.

⁶Baridua carea jūmawāyā crīcharānada, ātebala Ācōrēa iwidiɗada, idjia bede djuburiadaɗua, idjaba ne jūma carea bia ɓada adada.

⁷Mañba Ācōrēba bārā sora, bārā crīcha sida necai ɓaya Jesucrito ume panl bēra. Mañ necai ɓaira ēberārāba aduba poya cawadaēa.

⁸Mañ awara djabarā, jūma wārānebemada, ne jūma dadjia bia unubadebemada, jūma jipa ɓaɗebemada, jūma cadjirua neé ɓaɗebemada, jūmarāba quīrīābadadebemada, jūma bia trā ɓaga ɓaɗebemada, ne jūma biadebemada, ne jūma dadjia bia jarabadebemada sida crīcha pananadua. ⁹Mñ jaradiadara, bārāba mñneba cawapeɗadara, mñneba ūrīpeɗadara, unupeɗada sida jūma o pananadua. Mañne Ācōrēra bārā ume ɓaya idjaba bārāra necai ɓaya.

Djabarāba ne diabuepeɗada carea Pauloba bia ɓada ada

¹⁰Dadjirā Boro Jesucritodeba mñra bio ɓasrida ɓa, bārāba mñ crīcha pananeba wayacusa ne diabuesida bēra. Mañgara bārāba naēna o quīrīā pananamīna poya odaé basía. ¹¹Māwā jaraé ɓa mñra ne neé ɓa bēra. Mñ cawasia sāwābala necai ɓaida ara mñdjia eroɓla. ¹²Ne neé ɓa idjaba aduba eroɓde sāwā ɓaida cawa ɓa. Mñ cawasia bariduade sāwā necai ɓaida, jāwūā

f 3:19. Ādji cacuaba quīrīā ɓadra ādji ācōrēa. Griego bedeade nāwā ɓa ɓa: “Ādji ɓidra ādji ācōrēa.” **g 4:1.** Bārāra mñ ɓasridaa. Griego bedeade nāwā ɓa ɓa: “Bārāra mñ borobaria.”

¹⁵Djabarā Pilipodebema, bārāba cawa panla bedea bia Critodebemada naārā ijāsidade m̃ sāvānada. Macedonia druadeba dewara druadaa jaradiade wāsīde djabarā dewara purudebemarāba m̃la ne diabuedaé basia. Ababe bārābala m̃la ne diabuesidaa.^h ¹⁶M̃ Tesalonica purude basīde bārāba barima zocārā ne diabuesidaa carebadi carea. ¹⁷M̃la iwidié bla bārāba ne diabuedamārēā, ātebala quīrīā bla bia o panla carea Ācōrēba bārāra biara carebaida. ¹⁸Ne jūma bārāba djaba Epaprodito ume diabuepedadara m̃la edasia. Mañ bēā aduba erobla. Mañgaba m̃lra bia bayā. Bārāba diabuepedadara quera tūāpa Ācōrēa diada quīrāca bla. Mañra Ācōrēba bia unu bla. ¹⁹Wārāda jūma bārāba neē panlada m̃ Ācōrēba ne jūma erobadebemada Jesucritodeba diaya. ²⁰Mañ bēā ewariza dadjirā Zeza Ācōrēa bia bedeadida panla. Bia bla māwā baida.

²¹Jūma Ācōrē ēberārā Jesucrito ume bea jaraɗadua mla quĩrĩ ĩɓɗa
 ɗɗirārā bia duananida. Djabarā mla ume panɗ biɗa quĩrĩ panɗa bārāra
 bia duananida. ²²Jūma Ācōrē ēberārā namabemaṛāba quĩrĩ panɗa
 bārāra bia duananida. Djabarā Romanebema boro itea traja panɗa biara
 māwā jara panɗa.

²³Mġa quiĩrĩa ħla dadiĩrĩ Boro Jesucritoba idji biaċeba bĩrĩra careba ħaida.ⁱ

Selecciones del Antiguo Testamento y el Nuevo Testamento en Emberá del norte, 1a ed., © 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc.